

Nr 174

Utlåtande i anledning av riksdagens år 1959 församlade revisorers berättelse, i vad densamma avser dels vissa iakttagelser rörande 1959 års taxering m. m., dels kostnaderna för riksdagstrycket, dels ock tillvaratagande av kronans intresse i vissa rättsärenden.

(5:e avd.)

Statsutskottet får härmed avge utlåtande angående av riksdagens år 1959 församlade revisorer gjorda uttalanden i nedan angivna ämnen.

1:o) **Vissa iakttagelser rörande 1959 års taxering m. m.** Under finansdepartementet, § 25, har revisorerna lämnat en redogörelse för de vid 1955 års riksdag fattade besluten om vissa förenklingar i beskattningsreglerna m. m. ävensom berört behovet av en brett upplagd skattereform (Del I, s. 203—232).

I fråga om revisorernas uttalande får utskottet hänvisa till berättelsen s. 226—232.

Uttalanden har avgivits av *statskontoret, kammarrätten, konjunkturinstitutet, kontrollstyrelsen, riksskattenämnden, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Blekinge, Göteborgs och Bohus och Västernorrlands län, Föreningen Sveriges taxeringsintendenter, Föreningen Sveriges taxeringsrevisorer, fullmäktige i riksbanken, Tjänstemännens centralorganisation, Statstjänstemännens riksförbund, Sveriges akademikers centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige och Svenska arbetsgivareföreningen* (Del II, s. 201—225).

Beträffande den närmare innebörden av de i yttrandena framförda synpunkterna hänvisar utskottet till utlåtandena.

Utskottet. Vad av riksdagens revisorer samt remissmyndigheterna anförts under förevarande paragraf av berättelsen innefattar enligt utskottets uppfattning åtskilliga synpunkter som är värda beaktande. Bl. a. anser sig utskottet böra understryka revisorernas uttalande om den vanliga deklara-tionsblankettens utformning. Sedan emellertid numera, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 maj 1960, särskilda sakkunniga tillkallats för en allmän översyn av beskattningssystemet — en fråga som upptagits jämväl av revisorerna — anser utskottet övervägande skäl tala för att ändringar i

nuvarande bestämmelser så vitt möjligt undvikes i avvaktan på resultatet av nämnda översyn.

Utskottet begränsar sig till att vad i detta ärende förevarit för riksdagen omförmäla.

2:o) **Kostnaderna för riksdagstrycket.** Under finansdepartementet, § 28, har revisorerna föreslagit åtgärder i syfte att nedbringa kostnaderna för riksdagstrycket (Del I, s. 260—265).

Beträffande revisorernas uttalande hänvisar utskottet till berättelsen s. 263—265.

Utlåtanden har avgivits av *statskontoret*, som därvid såsom eget yttrande åberopat vad ämbetsverkets tryckeriintendent anfört, av *fullmäktige i riksgäldskontoret* samt av *styrelsen för riksdagsbiblioteket* (Del II, s. 250 och 251).

Beträffande den närmare innebörden av därvid framförda synpunkter hänvisar utskottet till utlåtandena.

Utskottet. I första hand har revisorerna under förevarande paragraf i sin berättelse upptagit frågan om utformningen av utskottsutlåtandena. Enligt revisorerna skulle icke obetydliga kostnadsbesparingar uppkomma om utskottsutlåtandenas inledning kunde förkortas till att omfatta endast en hänvisning till vederbörande proposition. Revisorerna föreslår därför att detta sätt att utforma utlåtandena allmänt kommer till användning.

Utskottet vill erinra om att ifrågavarande spörsmål redan behandlats av innevarande års riksdag. I bankoutskottets utlåtande nr 25, punkt 4, har nämnda utskott föreslagit att samtliga utskott fr. o. m. 1961 års riksdag skall övergå till en praxis som innebär nedskärning av referaten av propositionerna till en kort sammanfattning jämte sidhänvisningar till vissa avsnitt i vederbörande proposition. Riksdagen har (skr nr 330) godkänt vad bankoutskottet sålunda föreslagit.

I andra hand har riksdagens revisorer uttryckt önskemål om att registret till riksdagstrycket utformas på ett utförligare och även eljest mera ändamålsenligt sätt än för närvarande. I sitt remissyttrande har styrelsen för riksdagsbiblioteket förklarat sig dela revisorernas uppfattning och därutöver anfört åtskilliga synpunkter i ämnet. Bl. a. har styrelsen föreslagit att registrets upprättande överlämnas till riksdagsbiblioteket som ett tjänståliggande. Utskottet vill för egen del instämma i kravet på en mera utförlig och ändamålsenlig utformning av riksdagsregistret än för närvarande. Vad angår frågan om huvudmannaskapet för registret får utskottet erinra om att enligt f. n. gällande bestämmelser kanslideputerade äger använda erforderligt belopp för upprättande av vederbörliga register av riksdagstrycket för

varje riksdag — det s. k. årsregistret (jfr BU 1951: 37, s. 9, 7 §). Ett överförande av registrets upprättande till riksdagsbiblioteket förutsätter sålunda ändring av berörda föreskrifter. I sakfrågan vill utskottet anföra att utskottet anser övervägande skäl tala för att upprättandet av registret anförtros riksdagsbiblioteket som tjänstäliggande. Det synes böra ankomma på bankoutskottet att ta berörda spörsmål under närmare övervägande och vidta de åtgärder som kan befinnas erforderliga.

Revisorerna berör slutligen kostnaderna för Kungl. Maj:ts propositioner. Härvid diskuterar revisorerna vissa besparingsuppslag, bl. a. utskrivning i stencil av »koncept» till mindre propositioner samt fördelning av tryckningsarbetet mellan olika ifrågakommande tryckerier. Utskottet vill för egen del understryka, att det givetvis är angeläget att kostnaderna för propositionerna nedbringas så långt det är möjligt med beaktande av olika på propositionsarbetet inverkan omständigheter. Utöver detta allmänna uttalande anser sig utskottet emellertid inte böra ingå på några särskilda rekommendationer i ämnet. Utskottet vill likväl ansluta sig till revisorernas uttalande om önskvärdheten av att statsdepartementens organisationsavdelning ägnar frågan om kostnaderna för riksdagstrycket ett fortlöpande intresse.

Utskottet begränsar sig till att vad sålunda förekommit för riksdagen omförmäla.

3:o) Tillvaratagande av kronans intresse i vissa rättsärenden. Under finansdepartementet, § 31, har revisorerna förordat en utredning i syfte att mera effektivt än hittills tillvarataga kronans intresse i vissa rättsärenden (Del I, s. 288—315).

Beträffande revisorernas uttalande får utskottet hänvisa till berättelsen s. 310—315.

Utlåtanden har avgivits av *justitiekanslersämbetet, försvarets civilförvaltning, fortifikationsförvaltningen, arbetsmarknadsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, byggnadsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, kammarkollegiet, statskontoret, statens sakrevision och statens organisationsnämnd* (Del II, s. 289—304).

Beträffande den närmare innebörden av därvid framförda synpunkter torde få hänvisas till utlåtandena.

Utskottet. Under förevarande paragraf har revisorerna ingått på spörsmålet om lämpligaste organisation för tillvaratagande av kronans intresse i vissa rättsärenden. Frågan belyses av revisorerna med en del exempel. Av dessa kan onekligen dras den slutsatsen, att den nuvarande organisationen präglas av en viss oenhetlighet. Ojämnheterna träder måhända främst i dagen när det gäller skaderegleringsverksamheten. Även inom andra områden,

exempelvis sådana som berör markanskaffning och expropriation, kan konstateras vissa brister i organisationen. En ökad rationalisering och samordning har synts revisorerna önskvärd. Härigenom skulle enligt revisorernas mening möjligheter öppnas till besparingar och större effektivitet än för närvarande. Åtgärderna skulle även syfta till att bättre än hittills skett för hela statsförvaltningen utnyttja de processvana jurister som kronan har att tillgå. Enligt revisorernas mening är en översyn av hela detta område påkallad.

De hörda myndigheterna har i stor utsträckning uttalat sin anslutning till de av revisorerna anförda synpunkterna. Från några håll har dock yppats tvivel på att några mera påtagliga resultat skulle stå att vinna med en ökad centralisering och samordning på förevarande område. Det har även uttalats farhågor för att åtgärderna i fråga kan framskapa behov av helt nya organ. De eftersträfvade besparingarna skulle härigenom motverkas.

Enligt utskottets mening kan det inte uteslutas, att vissa fördelar skulle stå att vinna genom åtgärder i den riktning revisorerna förordat. Den väckta frågan öppnar emellertid vida perspektiv och framstår därför som svårbedömbär. Såvitt utskottet kan finna torde en alltför långt driven samordning inte vara lämplig eller tillräddig, i varje fall inte om detta skulle leda till inrättande av nya organ till ökade kostnader. Att ett större mått av effektivitet skulle kunna uppnås på vissa områden, t. ex. inom skadereglerings- och indrivningsverksamheten, synes emellertid inte osannolikt. Utskottet vill därför inte avvisa tanken på att en översyn kommer till stånd i anslutning till vad revisorerna förordat. Utskottet föreslår att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad utskottet här anför.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i anledning av riksdagens revisorers ifrågasvarande uttalande anför.

Stockholm den 15 november 1960

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Holmqvist, Jacobsson, Rikard Svensson, Mårtensson, Anders Johansson och Herbert Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Åkerström, Malmborg, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Svensson i Stenkyrka, Nilsson i Göingegården, fröken Elmén, fröken Olsson, herrar Almgren, Andreasson, Gustafsson i Skellefteå, Lassinantti, Larsson i Hedenäset och Källenius.